

Eukaristien i Kirkens liv og mission (I)

Ved afslutningen af bispesynoden i oktober 2005 afleverede de forsamlede biskopper – under overskriften "Jesus gjorde alting nyt" – halvtreds såkaldte propositioner¹ til pave Benedikt XVI. Catholica.dk bringer disse forslag fordelt på tre artikler, som bringes successivt med et passende mellemrum²

Af bispesynoden i oktober 2005³

INTRODUKTION

Forslag nr. 1: De for paven fremlagte dokumenter

Udover de relevante dokumenter om Eukaristien som kilden til og højdepunktet i Kirkens liv og mission er følgende dokumenter fremlagt med henblik på vor højjærværdige faders overvejelser: "Lineamenta" og "Instrumentum Laboris", rapporterne "Ante Disceptationem" og "Post Disceptationem", interventionsteksterne og rapporterne fra de mindre arbejdsgrupper samt vigtigst af alt nedenstående specifikke forslag, som af synodens fædre anses for at være særligt betydningsfulde.⁴

Synodens fædre beder i ydmyghed den hellige fader om at benytte lejligheden til at offentliggøre et dokument med temaet: Eukaristiens mysterium i Kirkens liv og mission.

¹ Det latinske ord *propositio* kan betyde både forslag, tema, forestilling og lignende. I artiklen er det valgt generelt at gengive ordet med det danske ord forslag. Red.

² Med henblik på eventuel anvendelse som studiekredsmateriale vil en samlet udgave senere kunne findes på catholica.dk's hjemmeside. Red.

³ Oversat af Hans Thulstrup

⁴ *Lineamenta* og *Instrumentum Laboris* er dokumenter, som forud for synoden blev udsendt til bispekonferencerne, mens rapporterne *Ante Disceptationem* og *Post Disceptationem* blev udarbejdet under synoden i tilslutning til et større indlæg, givet som oplæg til drøftelserne af kardinal Angelo Scola. *Interventionsteksterne* rummer alle de indlæg, som blev holdt på synoden. Alle disse tekster findes på hovedsprogene på Vatikanets hjemmeside; **klik her** for at åbne siden.

Forslag nr. 2: Det andet Vatikankoncils liturgiske reform

Synodeforsamlingen minder med taknemmelighed om den gunstige indflydelse, som den liturgiske reform, der er ført ud i livet efter det andet Vatikankoncil, har haft på Kirkens liv. Reformen har ført til en understregning af den eukaristiske handlings skønhed, sådan som den kommer til udtryk i den liturgiske ritus. Man har tidligere kunnet påvise misbrug, og selvom omfanget heraf i betydelig grad er mindsket, forekommer noget sådant stadig. Imidlertid formår sådanne enkelte tilfælde ikke at overskygge det gavnlige og værdifulde ved denne reform, som stadig rummer endnu ikke totalt udforskede rigdomme. Snarere opfordrer de enkelte afvigelser til endnu større iver med hensyn til "ars celebrandi",⁵ som jo begunstiger "actuosa participatio".⁶

FØRSTE DEL

GUDS FOLK, OPLÆRT VED TROEN PÅ EUKARISTIEN

Forslag nr. 3: Det nye i påskens mysterium

Da Jesus indstiftede Eukaristien, skabte han noget radikalt nyt, idet han i sin egen person fuldbyrkede en ny og evig pagt. Jesus indskrev sin totale hengivelse i det rituelle jødiske måltids kontekst; dette måltid er koncentreret om ihukommelsen af fortidens udfrielse af Ægypten, om denne begivenheds aktuelle betydning samt om de med den forbundne løfter for fremtiden. I påskemysteriet hengav lammet sig selv én gang for alle som det sande slagtoffer og frisatte derved mennesket fra syndens og dødens mørke. Herren selv gav os de nødvendige elementer til den "nye gudstjeneste". Ledet af Helligånden er Kirken i tiden kaldet til som brud at fejre sin brudgoms forløsende offer og til at gøre det sakramentalt nærværende i alle kulturer. Dette "store mysterium" fejres under de liturgiske former, som Kirken - oplyst ved Helligånden - udvikler i tid og rum.

Ved fejringen af Eukaristien, i hvilken Jesus er substantielt til stede, indfører Jesus os ved sin ånd i påskens mysterium; vi går fra død til liv, fra slaveri til frihed, fra nedtrykthed til glæde. Eukaristiens fejring styrker i os påskens dynamik og underbygger vor identitet. I Kristus formår vi at overvinde had med kærlighed, vold med fred, stolthed med ydmyghed, egoisme med gavmildhed, uoverensstemmelse med forsoning, fortvivlelse med håb. Forenet med Jesus Kristus, der er død og opstanden, kan vi med baggrund i kødets opstandelse hver dag bære hans kors og følge ham - i overensstemmelse med antikkens og vore dages martyrs eksempel. Som påskens mysterium er Eukaristien vort pant på den kommende herlighed; de sidste tiders omvæltninger er allerede fremgået af den. Ved fejringen af Eukaristien tager vi forskud på denne glæde i de helliges samfund.

Forslag nr. 4: Eukaristiens gave

Eukaristien er en gave, som har sit udspring i Faderens kærlighed, i Jesu sønlige lydighed, som førte

⁵ Latin: Måden at fejre messen på

⁶ Latin: Aktiv deltagelse

ham helt frem til offeret på korset; dette offer gøres nærværende for os i sakramentet, idet Helligåndens kraft ved Kirkens bøn nedkaldes over gaverne, som derved omdannes til Jesu legeme og blod. I Eukaristien er mysteriet om Guds kærlighed til menneskene fuldt ud åbenbaret og hans frelsesplan over al måde opfyldt; en plan, som er helt i overensstemmelse med Guds løfter, og som vi skylder ubetinget taknemmelighed.

Kirken tager imod denne gave, tilbeder og fejrer den med ærefrygt og i trofast lydighed, uden at Kirken uberettiget tilkender sig selv nogen magt til at opnå noget, som Jesus ikke har betroet den, for at den skal kunne realisere, at vi kan fejre dette sakramente i tiden.

Under korset forener den allerhelligste jomfru sig fuldstændigt med frelserens offergave. Ved sin uplettede undfangelse og sin nådesfylde åbner Maria for Kirkens deltagelse i Frelserens offergering.

De troende "har ret til ved de hellige præsters hænder i rigeligt mål at modtage Kirkens åndelige goder, først og fremmest den hjælp, der er at finde i Guds ord og i sakramenterne",⁷ forudsat at lovgivningen ikke lægger hindringer i vejen herfor.

Til disse de troendes rettigheder svarer hyrdernes pligt til at gøre alt, der er dem muligt, for at adgangen til Eukaristien i praksis ikke hindres, idet de i den henseende bør udvise klog omhu og stor generositet. Synoden værdsætter og er opfyldt af taknemmelighed overfor de præster, som – selv i tider hvor det kræver store og risikofyldte ofre – sikrer de kristne menigheder denne livets gave og oplærer dem til at fejre Eukaristien i al dens sandhed og fylde.

Forslag nr. 5: Eukaristien og Kirken

Forholdet mellem Eukaristien og Kirken er i den lange kristne tradition opfattet som værende af grundlæggende betydning for Kirkens natur og for dens måde at virke på i en sådan udstrækning, at

⁷ Andet Vatikankoncilts dokument *Lumen Gentium* om Kirken, 37: "Lægfolk har, som alle andre kristne, ret til af Kirkens åndelige goder at modtage især Guds ord og sakramenternes hjælp i rigt mål af Kirkens hyrder, og frem for dem bør de lægge deres behov og ønsker med den frihed og tillid, der sømmer sig for Guds børn og brødre i Kristus. Alt efter den viden, kompetence og kvalifikationer, de er i besiddelse af, har de mulighed for, ja undertiden pligt til at fremsætte deres mening om det, der angår Kirkens vel. Dette bør i givne tilfælde ske gennem de institutioner, som Kirken dertil har oprettet, og altid med sandfærdighed, mod og klogskab, med respekt og kærlighed mod dem, der på grund af deres gejstlige embede repræsenterer Kristus. – Lægfolk bør, som alle andre kristne, med kristen lydighed være rede til at acceptere, hvad Kirkens hyrder som Kristi stedfortrædere afgør som lærere og ledere i Kirken, ved at følge Kristi eksempel, han som ved sin lydighed til døden har åbenbaret alle mennesker den saliggørende vej til Guds børns frihed. De skal i deres bønner ikke undlade at anbefale Gud deres foresatte, som jo våger over os som dem, der skal aflægge regnskab for vore sjæle, for at de kan gøre det med glæde og ikke sukken (jf. Hebr. 13,17). – Kirkens hyrder skal til gengæld anerkende og fremme lægfolks værdighed og ansvar i Kirken og gerne benytte sig af deres kloge råd, tillidsfuldt betro dem opgaver i Kirkens tjeneste og give dem handlfrihed og råderum, ja endog opmuntre dem til også at tage selvstændige initiativer. Med en faders kærlighed skal de opmærksomt i Kristus overveje de initiativer, planer og ønsker, som lægfolk fremlægger. Den berettigede frihed, der tilkommer alle i det jordiske samfund, skal de gejstlige omhyggeligt anerkende. – Af denne fortrolige omgang mellem lægfolk og gejstlige kan man vente meget godt for Kirken. For på denne måde styrkes hos lægfolk følelsen for deres specielle ansvar, og de bliver mere villige til at forene deres kræfter med de gejstliges indsats. Disse kan til gengæld, hjulpet af lægfolks erfaring både i åndelige og i verdslige anliggender dømme mere nuanceret og klarsynet, således at hele Kirken styrket af alle sine medlemmer, med større virkning kan opfylde sin sendelse til liv for verden."

Jævnfør CIC canon 213 (kanonisk ret for Den latinske Kirke) og CCEO canon 16 (kanonisk ret for Østkirkerne). CIC canon 213: "De Kristus-troende har ret til at blive bistået af deres hyrder, når det handler om at modtage Kirkens åndelige goder, især Guds ord og sakramenterne."

den tidlige kristenhed brugte det samme ord, nemlig "Corpus Christi",⁸ til at betegne *barnelegemet* født af Jomfru Maria, det eukaristiske *legeme* og Kirken som Kristi *legeme*.

Denne legemets enhed kommer til udtryk i de kristne menigheder og fornys ved den eukaristiske handling, som forener dem og skiller dem ud i de enkelte kirker, "in quibus et ex quibus una et unica Ecclesia catholica existit".⁹ Udtrykket "katolsk" udtrykker den universelle samhørighed i den enhed, som næres og opbygges ved Eukaristien, når den fejres i hver enkelt kirke.

I Eukaristien har således de enkelte kirker i den ene universelle Kirke til opgave at synliggøre såvel enheden som forskelligartetheden kirkerne imellem. Dette bånd af broderlig kærlighed er et vidnesbyrd om Treenighedens fællesskab. I tiden udtrykker koncilerne og synoderne dette broderlige aspekt i Kirken; og ved hjælp af denne dimension i Kirken lægger Eukaristien grunden til et stærkt enhedens bånd mellem den katolske Kirke og de ortodokse Kirker, som har bevaret Eukaristiens mystiske natur uforfalsket og hel. Denne Eukaristiens kirkelige dimension kunne måske også blive et betydningsfuldt tema i dialogen med de kirkelige fællesskaber, som skylder reformationen deres tilblivelse.

Forslag nr. 6: Eukaristisk tilbedelse

I erkendelse af de mangfoldige frugter i Gudsfolkets liv i mange dele af verden, som har deres ud-spring i den eukaristisk tilbedelse, opmuntrer bispesynoden kraftigt til, at denne form for bøn - der

⁸ Latin: Kristi legeme

⁹ *Lumen Gentium*, 23: "Kollegialiteten viser sig også i de enkelte biskoppers gensidige forhold til de lokale kirker og den universelle Kirke. Som Peters efterfølger er Roms biskop det vedvarende og synlige princip og fundament for enheden både blandt biskopperne og de troendes skare. De enkelte biskopper er det synlige princip og fundament for enheden i deres egne lokale kirker, dannet i den universelle Kirkes billede. *Og det er i og af disse lokale kirker, den ene og udelte katolske Kirke består.* Af den grund repræsenterer hver biskop sin kirke, mens alle biskopper sammen med paven repræsenterer hele Kirken i fredens, kærlighedens og enhedens bånd. – Hver enkelt biskop, som står i spidsen for en lokal kirke, udøver sit hyrdeembede over den del af Gudsfolket, der er ham betroet, men ikke over de øvrige kirker eller den universelle Kirke. Men som medlem af bispekollegiet og som apostlenes retmæssige efterfølgere er hver enkelt i kraft af Kristi indstiftelse og forordning forpligtet over for hele Kirken. Ganske vist udøves den ikke som jurisdiktion, men bidrager dog i høj grad til hele Kirkens bedste. For alle biskopper bør fremme og værne om troens enhed og hele Kirkens fælles disciplin, oplære de troende til kærlighed mod hele Kristi mystiske Legeme, især de svage lemmer, de lidende og dem, der forfølges for retfærdigheds skyld (jf. Matt. 5,10), og endelig fremme enhver aktivitet, som engagerer hele Kirken, især for at troen må få vækst, og den fulde sandheds lys må skinne på alle mennesker. I øvrigt er det et faktum, at biskopperne ved at styre deres egen kirke som del af den universelle Kirke bidrager effektivt til hele det mystiske Legemes bedste, som også er kirkernes Legeme. – Ansvar for evangeliets forkyndelse overalt på jorden påhviler bispekollegiet; for Kristus har givet dem alle dette fælles mandat ved at pålægge dem det som fælles opgave, således som allerede pave Celestin anmodede koncilsfædre i Efesos om. Derfor har de enkelte biskopper, så vidt forvaltningen af deres eget embede tillader det, pligt til indbyrdes at arbejde sammen og med Peters efterfølger, hvem den vigtige opgave at udbrede kristendommen i særlig grad er overdraget. Af den grund bør de af alle kræfter forsyne missionerne dels med arbejdere til høsten dels med åndelige og materielle hjælpemidler, både direkte personligt og ved at opfordre de troende til ivrigt medarbejde. Endelig bør biskopperne inden for kærlighedens universelle fællesskab velvilligt yde broderlig hjælp til andre kirker, især nabokirker og nødlidende kirker, efter Oldkirkens lysende eksempel. – Ved det guddommelige forsyn er de forskellige Kirker, som apostlene og deres efterfølgere har grundlagt forskellige steder, i tidens løb faktisk vokset sammen til flere organisk forbundne grupper, der under bevarelse af troens enhed og den universelle Kirkes ene guddommelige forfatning kan glæde sig over egne disciplinære regler, egen liturgisk praksis og teologisk og spirituel arv. Blandt andet har nogle Kirker, især de gamle patriarkalske, som moderkirker grundlagt andre Kirker, datterkirker, som de til vore dage er knyttet nærmere til ved kærlighedens bånd i det sakrale liv og i gensidig respekt for hinandens rettigheder og pligter. Denne mangfoldighed af lokale kirker, der virker sammen som enhed, viser særlig klart den udelte Kirkes katolicitet. På samme måde kan bispekonferencerne nu til dags yde et mangfoldigt og frugtbart bidrag til, at det kollegiale sindelag virkeliggøres konkret."

så ofte er blevet anbefalet af Guds ærværdige tjener, pave Johannes Paul II – bibeholdes og fremmes, i overensstemmelse med traditionerne i både Den latinske Kirke og i Østkirkerne. Synoden er sig bevidst, at denne praksis har sit udspring i den eukaristiske handling, som i sig selv er Kirkens største akt af tilbedelse, og som - i overensstemmelse med det andet Vatikankoncil, som vi henviser til - gør det muligt for de troende på en bevidst, aktiv og frugtbar måde helt og fuldt at tage del i Kristi offer. Således opfattet styrker den eukaristiske tilbedelse de troendes kristne kærlighed og villighed til at tjene andre, og den fremmer en større hellighed så vel for det enkelte menneske som for de kristne menigheder. I denne forbindelse kan det siges, at den fornyelse af den eukaristiske tilbedelse, der også i dag kommer til udtryk blandt unge mennesker, på lovende vis er karakteristisk for mange menigheder. For at fremme besøgene ved Det allerhelligste Sakramente, må man derfor i videst mulig udstrækning drage omsorg for, at de kirker – i hvilke det hellige sakramente er udstillet – også holdes åbne.

For at opbygge den rette holdning af undren foran den store gave, som Kristi sande nærvær er, er det vort ønske, at de pastorale retningslinjer vil kunne hjælpe menigheder og bevægelser med at finde frem til det bedst egnede sted for eukaristisk tilbedelse. I denne forbindelse opmuntrer vi også til, at eukaristisk tilbedelse inddrages i forberedelsen til første kommunion.

I bestræbelserne på at udbrede denne form for tilbedelse bør man især være opmærksom på de institutioner for gudviet liv og de forsamlinger af troende, som på forskellig vis har netop denne form for tilbedelse som opgave, og man må hjælpe dem i deres bestræbelser på at gøre den eukaristiske tilbedelse mere bibelsk, mere liturgisk og i højere grad missionerende.

EUKARISTIEN OG SAKRAMENTERNE

Forslag nr. 7: Eukaristien og bodens sakramente

Kærlighed til Eukaristien vil føre til, at man i endnu højere grad værdsætter bodens sakramente, i hvilket Guds barmhjertige godhed muliggør en ny begyndelse i det kristne liv; ligeledes peger kærlighed til Eukaristien på den nære forbindelse mellem dåben, synden og bodens sakramente. En værdig modtagelse af Eukaristiens sakramente kræver, at modtageren er i nådens stand.

Det er vigtigt, at biskopperne igen i deres bispedømmer beslutsomt gør et fremstød for anvendelsen af den omvendelses pædagogik, som har sit udspring i Eukaristien, og som beforder hyppige individuelle skriftemål. I administreringen af bodens sakramente må præsterne for deres del vise sig generøse.

Synoden anbefaler alvorligt biskopperne, at de ikke giver deres tilladelse til, at man i deres bispedømmer tyr til kollektive absolutioner, såfremt der objektivt set ikke er tale om helt særlige situationer, som er fastlagt af pave Johannes Paul II i skrivelsen *Misericordia Dei* af 7. april 2002.¹⁰ Biskopperne må yderligere sørge for, at der i hver enkelt kirke findes et passende sted til skriftemål.¹¹ Det anbefales, at biskoppen udpeger skriftefaderen.

I dette perspektiv må man nødvendigvis også - og især ved aflæggelsen af skriftemålet - fremhæve den eukaristiske fejnings dimension af bod,¹² således at sand erfaring af tilgivelse herved kan opnås.

¹⁰ **Klik her** for at se dette dokument (engelsk tekst)

¹¹ Sml. CIC canon 964. **Klik her** for at læse denne bestemmelse (engelsk tekst)

¹² Sml. *Den Katolske Kirkes Katekismus*, 1436 (norsk oversættelse): Eukaristi og botferdighed. Den daglige omvendelse og bot finner næring og kilde i eukaristien, for i den gjøres Kristi offer nærværende, det som har forsonet oss

Ikke-sakramental bod kan - som nævnt i ritualen for bod og forsoning - genopvække syndsbevidstheden og fremme en ånd af bod og fællesskab i de kristne menigheder, og på den måde kan menighedernes medlemmer forberede sig til fejringen af sakramentet.

En fornyelse af den eukaristiske spiritualitet kan være anledning til, at forståelsen for og uddelingen af bodens sakramente fremmes. Synoden minder om, at biskopperne og sognepræsterne kan anmode pønitentiariatet¹³ om generalabsolution i forbindelse med forskellige højtideligheder og årsdage. Synoden opmuntrer til fornyet katekese vedrørende bodens sakramente.

Forslag nr. 8: Eukaristien og ægteskabets sakramente

I Eukaristien kommer Kristi kærlighed til udtryk, han som elsker Kirken, sin brud, så meget, at han giver sit liv for hende. Eukaristien bekræfter utrætteligt den uopløselige enhed og kærlighed i ethvert kristent ægteskab.

Vi ønsker at give udtryk for, at vi i særlig grad står dem, som har baseret deres familie på ægteskabets sakramente, åndeligt nær. Synoden anerkender kvindens enestående mission i familie og samfund, og vi opmuntrer ægtepar, som er integrerede i deres menigheder eller i mindre fællesskaber, bevægelser eller kirkelige foreninger til - næret ved Eukaristien - at påtage sig at bære vidnesbyrd om ægteskabets spiritualitet.

Søndagens helliggørelse praktiseres også i familiens liv. Derfor må familien som en "hjemmets kirke" af det kristne fællesskab betragtes som i særlig grad betydningsfuld. Familien indfører børnene i Kirkens tro og i liturgien og herunder først og fremmest i den hellige messe.

Forslag nr. 9: Eukaristien og polygami¹⁴

Ægteskabets natur fastholder uden nogen form for usikkerhed, at manden bør forene sig med kun en kvinde - og omvendt. I dette perspektiv må polygame hjælpes til at åbne sig for den kristne tro, så deres forehavender på det menneskelige plan derved kan blive integreret i nyheden om og den radikale natur af Kristi budskab. Hvad angår de nyomvendte kristne, så når Kristus dem i deres konkrete livssituation og kalder dem til de afkald og brud, som fællesskabet kræver, og som en dag vil gøre det muligt for dem at deltage i fejringen af sakramenterne og først og fremmest i Eukaristien.

I mellemtiden støtter Kirken dem med pastoral omsorg med både mildhed og fasthed.

Forslag nr. 10: Forholdsregler i tilfælde af, at en præst ikke er til stede, når menigheden samles om søndagen

I lande, i hvilke præstemangel og lange afstande gør deltagelse i søndagens Eukaristi praktisk talt umulig, er det vigtigt, at medlemmerne af de kristne menigheder mødes for at lovprise Herren og

med Gud; ved den styrkes og næres de som lever af Kristi liv; "den er den motgift som frir oss fra våre daglige synder og bevarer oss mot dødssynder".

¹³ Pønitentiariatet er den afdeling i Vatikanet, som afgør vanskelige spørgsmål vedrørende bodens sakramente, herunder generalabsolution, dvs. sakramental tilgivelse af synder til et stort antal mennesker samtidig – fx i en krigssituation til en gruppe soldater. Red.

¹⁴ At bispesynoden her anvender ordet polygami må ses på baggrund af, at Den katolske Kirke er en verdenskirke, som også findes i lande, hvor flerkoneri mere eller mindre er en del af kulturen. Red.

for i fællesskab med biskoppen, hele menigheden og den universelle Kirke at ihukomme dagen, som er helliget Kristus. Det er ligeledes meget vigtigt nærmere at fastlægge normer for de troendes engagement i deltagelsen ved sådanne søndagsgudstjenester.

Der må også udvises omhu for, at Ordets liturgi - organiseret under ledelse af en diakon eller en af menighedens ledere, som af den kompetente myndighed legitimt har fået betroet denne opgave - udføres i overensstemmelse med en særlig ritus, godkendt til dette formål. For ikke i alt for lang tid at berøve de troende det eukaristiske fællesskab må præster på enhver måde bestræbe sig på hyppigt at aflægge disse menigheder besøg. Det er op til ærkebiskoppen og til de enkelte bispekonferencer nærmere at fastsætte mulighederne for uddeling af kommunion.

Man må undgå al slags forvirring omkring forskellen mellem det at fejre den hellige messe og så søndagsgudstjenesten i de tilfælde, hvor en præst ikke er til stede. Derfor må de troende opmuntres til om muligt at begive sig til de kirker, hvor der fejres egentlig søndagsmesse.

Bispekonferencerne må forberede regulativer og egnet materiale, som forklarer betydningen af fejringen af Guds ord med kommuniionsuddeling.

Forslag nr. 11: Præstemangel

Eukaristiens centrale placering i Kirkens liv bevirker, at problemet med den alvorlige præstemangel i visse dele af verden føles meget smertefuld. Mange troende berøves således Livets Brød. For at kunne besvare Guds folks sult, hvis de ofte og i lange perioder må klare sig uden den eukaristiske fejring, er det nødvendigt, at finde frem til virkningsfulde pastorale initiativer. I denne sammenhæng blev betydningen af den uvurderlige gave, som det kirkelige cølibat er i den latinske kirkes praksis, bekræftet af synodens fædre.

Under henvisning til Kirkens officielle lære, især til Det andet Vatikankoncil og til de seneste pavers lære og i fuld respekt for Østkirkernes tradition, anmodede synodefædrene om, at årsagerne til sammenhængen mellem cølibat og præsteordination bliver udførligt forklaret for de troende. Nogle har talt om "viri probati" (præsteordination af gifte mænd af prøvet dyd), men denne idé må betragtes som en udvej, der ikke bør anvendes.

Ydermere må det tages i betragtning, at menighedens kvalitet i kristen henseende og dens tiltrækningskraft har en afgørende betydning, når det drejer sig om at nå frem til at kunne tilbyde alle troende Eukaristiens gave. Det drejer sig især om

- at ansproge præsterne til at fremme præstekald; at opdage kaldene og hjælpe dem på vej; i første omgang i forbindelse med arbejdet med de unge og også med opmærksomhed henledt på ministrarterne;
- ikke at være bange for at foreslå unge mennesker radikalt at efterfølge Kristus og at øge forståelsen hos de familier, som i visse tilfælde er indifferente eller endog modstandere;
- at fremme bøn til kald i alle menigheder og på alle kirkelige områder;
- samtidigt med at biskopperne også medinddrager de kristne familier og respekterer disses særlige nådegaver, drejer det sig for biskopperne om at tilstræbe en mere jævn fordeling af præster og om at opfordre præsterne selv til større beredvillighed til at tjene Kirken, hvor der er behov for det, også selv om det kræver ofre.

Forslag nr. 12: Pastoral plan for kald

For at kunne efterkomme Kirkens presserende opgave med regelmæssigt at tilbyde alle troende Eukaristiens gave, vender vi os - ihukommende manglen på præster - til Herren og beder ham vedholdende om at sende arbejdere til sin høst.

For vor del agter vi at styrke det pastorale program for kald og dimensionen af kald i alle former for præstegerning, især i vort arbejde med ungdommen og familierne. Derfor anmoder vi indtrængende om

- at der etableres grupper af ministranter, som man også giver åndelig vejledning;
- at eukaristisk tilbedelse med bøn om kald udbredes i sogne, skoler og i kirkelige bevægelser;
- at sognepræster og alle præster opmuntres til at støtte unge mennesker åndeligt, og at præsterne ved deres eksempel påvirker og opfordrer de unge til at følge Kristus i præstegerningen;
- at der – afhængig af de foreliggende muligheder i de lokale kirker – organiseres et center eller uddannelsessted for unge mennesker;
- at vi, biskopper og præster, først af alle forpligter os til denne pastorale omsorg ved at være eksempler på begejstring og fromhed.

KATEKESE OG LÆREN OM MYSTIKKENS VÆSEN

Forslag nr. 13: Rækken af sakramenter i forbindelse med indføring i kristendom

Den nære forbindelse mellem dåb, konfirmation og Eukaristi er ikke i tilstrækkelig grad forstået. Det er derfor på sin plads at forklare, at det er i kraft af Eukaristien, at vi døbes og konfirmeres. En bedre oplæring i forståelsen af forholdet mellem den kristne indvielses tre sakramenter må derfor nyde fremme i forbindelse med fejringen af hvert af disse tre sakramenter - uanset den kronologiske rækkefølge eller den alder, i hvilken man fejrer konfirmation og første kommunion. I denne forbindelse ville et grundigt teologisk og pastoralt studium af konfirmationen være meget værdifuldt. Alt dette ville tilmed have en positiv betydning for den økumeniske dialog.

Man kunne på ny overveje, hvad der er en passende alder for konfirmation. Ligeledes burde man overveje hvorvidt rækkefølgen af dåb, konfirmation og første kommunion i den latinske Kirke skulle gælde voksne og ikke børn. Den latinske tradition, som adskiller sig fra Østkirkens tradition, der ved at fejringen af konfirmationen er adskilt fra fejringen af dåben, har en vis fornuftig begrundelse og vægt. På den anden side er forskellene mellem de to traditioner ikke af dogmatisk natur. Begge traditioner giver i virkeligheden et praktisk svar på den identiske situation med et stort antal barne-dåb.

Forslag nr. 14: Eukaristi, katekese og oplæring

Eukaristien, "mysterium fidei",¹⁵ som er indskrevet i Guds pagt med sit folk, er inspirationskilden til alle forslag i den pastorale oplæring. Denne sidstnævnte må pege på Eukaristiens nære tilknytning til de andre sakramenter og må føre mænd og kvinder af vor tid til nyt liv i Kristus. Med dette formål for øje må man finde frem til egnede bestræbelser i katekesen, som omfatter en præsentation af det læremæssige indhold samt en indføring i den kristnes åndelige og moralske liv og sociale

¹⁵ Latin: Troens mysterium

forpligtelser.

Hele Guds folk, biskopper og sognepræster må i overensstemmelse med deres særlige ansvar indtages i denne permanente oplæring, som bør fremmes i alle de enkelte menigheder; det samme gælder især også for de troende, der for eksempel er aktive som kateketer og evangelister i sogne og kommuniteter.

I særlig grad vil de præstestuderende modtage en solid oplæring i teologiske, liturgiske og pastorale principper for ægte eukaristisk spiritualitet. De må i så vidt omfang som muligt forstå betydningen af hver eneste af de liturgiske normer.

Sogne og mindre kommuniteter, som er en del af disse, bør være skoler for oplæring i eukaristisk spiritualitet. I denne forbindelse bør man tilstræbe at samarbejde med kommuniteter af gudviede og med medlemmer af bevægelser og grupper, som har indpasset den kristne oplæring i deres egen karisme.

Indenfor nyevangeliseringens rammer erkender vi, at der er behov for at udvikle nye former for katekese, som er tilpasset de forskellige situationer og kulturer. I denne sammenhæng må Den katolske Kirkes Katekismus og læremyndighedens nyere lære være foretrukne referencepunkter.

Forslag nr. 15: Familien og indføring i sakramenterne

De kristne familier må nødvendigvis tilknyttes børnenes indføring i sakramenterne. Børns adgang til Eukaristien må ikke begrænses, uden at der er en grund dertil. Førstekommunionen er et meget vigtigt skridt i det liv, i hvilket man opfyldt af kærlighed, glæde og fred forpligter sig til at vandre ad hellighedens vej. Bistået af sognet, af præsterne, af gudviede personer, medarbejdende lægfolk og især af de katolske skoler må hver enkelt familie befordre den eukaristiske oplæringsproces.

Kirken, Guds folk, vokser og næres ved Guds ord og ved Kristi legeme og blod. Eukaristiens fejring må i tiltagende grad på alle niveauer fremme bevidstheden om og virkeliggørelsen af "kirkefamilien" i kraft af solidaritet, familieband og fællesskab alle menighedens medlemmer imellem.

Forslag nr. 16: Oplæring i kristen mystik

Uden at se bort fra betydningen af en systematisk forståelse af troens indhold minder Kirkens gamle tradition om, at den kristne vandring er baseret på erfaringer indhentet ved, at man hører Guds ord, som er uddybet ved katekese, og som har sin kilde og sit højdepunkt i den liturgiske fejring.

Troen og sakramenterne er to hinanden kompletterende aspekter af Kirkens helliggørende virke. Vækket ved forkyndelsen af Guds ord næres og vokser troen ved det nådefulde møde med den opstandne Herre i sakramenterne. Troen kommer til udtryk i den rituelle handling, ligesom denne underbygger og styrker troen.

Heraf opstår kravet om, at man bestræber sig på at leve sig ind i den kristne mystik, som det er muligt at efterleve i fællesskabet og med fællesskabets hjælp; disse bestræbelser er baseret på tre væsentlige elementer:

- fortolkning af ceremonierne i lyset af bibelske begivenheder og i overensstemmelse med Kirkens traditioner;
- forståelse af de sakramentale tegn;
- ceremoniernes betydning set i relation til det kristne engagement i livet.

Det ville først og fremmest være ønskværdigt, om man udviklede indføringen i kristen mystik, så den kunne anvendes i forbindelse med børnenes første kommunion og konfirmation.

Forslag nr. 17: Et Eukaristiens kompendium

De herfor ansvarlige afdelinger i Vatikanet og / eller bispekonferencerne burde overveje at indlede et projekt omfattende en kortfattet lærebog om Eukaristien, eller en vejledning til brug for præsterne, som på samme tid omfatter Eukaristiens elementer af liturgi, doktrin, katekese og fromhed, elementer som kan bidrage til at udvikle tro og eukaristisk fromhed.

Dette kompendium kunne fremlægge det bedste af kirkefædrenes lære, Den latinske Kirkes og Øst-kirkernes erfaring samt nogle bønner; det skulle også omfatte en egnet katekese vedrørende de eukaristiske bønners natur og struktur.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk